

ปัญหาอุปสรรคและผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น
Problems, Obstacles and Impacts on Tax Collection under the Land and
Buildings Tax Act B.E. 2562 of the Local Government Organization,
Nong Ruea District, Khon Kaen Province

อำนวยการ สังกษ์ช่วย

Amnuay Sangchuay

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อีเมล: amnuay_2489@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

18 สิงหาคม 2564

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised)

10 กันยายน 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1).ศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 2).ศึกษาปัญหาอุปสรรคและผลกระทบจากการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และ 3).ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน คัดเลือกโดยวิธีเจาะจงตามสถานการณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า

1.สภาพการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดให้มีการประชุม อบรมเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน และประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ ภูมิปัญญา พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562.ใหม่ มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ทางหอกระจายข่าวชุมชน จัดส่งหนังสือถึงเจ้าของบ้านโดยตรง และมีการจัดเก็บภาษีตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

2.ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า รัฐประภาศใช้ พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 เก็บภาษีสรวดเร็วเกินไป หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ข้าราชการเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ปฏิบัติ ตั้งตัวไม่ทัน ประชาชนยังไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษี หน่วยงานส่วนท้องถิ่น มีอัตราการค้างเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอไม่สอดคล้องกับปริมาณงานในหน้าที่ ท้องถิ่นได้รับฐานข้อมูลจำนวนที่ดินกับรายละเอียดของผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินไม่ตรงกัน

3.ผลกระทบต่อการทำงานการจัดเก็บภาษีรายได้จากประชาชนผู้เสียภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยภาพรวมพบว่า 1). ผลกระทบต่อรัฐ คือ การประภาศใช้ พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 รวดเร็วเกินไป หน่วยงานส่วนท้องถิ่นตั้งตัวไม่ทัน ประชาชนยังไม่เข้าใจในรายละเอียดของการเสีย

ภาษีอย่างทั่วถึง ท้องถิ่นมีฐานข้อมูลบัญชีทรัพย์สินไม่ตรงตามที่ประชาชนครอบครองจริง 2) ผลกระทบต่อประชาชนในภาพรวม พบว่า ประชาชนขาดความรู้ ไม่เข้าใจในกฎหมาย การเสียภาษีระบบใหม่ จึงขาดความร่วมมือ ขาดการมีส่วนร่วมต่อการมาเสียภาษี

4.แนวทางพัฒนาการดำเนินงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า 1.) ควรจัดตั้งงบประมาณ ด้านการประชาสัมพันธ์จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในระบบการเสียภาษีให้กับประชาชนทุกครัวเรือน 2.) ควรส่งเสริมให้ประชาชนหรือผู้นำชุมชน เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วม ในการประชาสัมพันธ์ 3.) ควรเพิ่มอัตราค่าจ้างที่ตามตำแหน่งหน้าที่ให้เพียงพอ 4.) รัฐ ควรจัดให้มีการยื่นแบบเสียภาษีระบบออนไลน์ การชำระภาษีผ่านระบบ Net Bank 5.) รัฐ ควรส่งเสริมให้มีมาตรการ สร้างแรงจูงใจ ให้สิ่งตอบแทนแก่ผู้มาเสียภาษีตามกำหนด หรือจัดให้มีส่วนลดหย่อนภาษี เป็นต้น

คำสำคัญ : ปัญหาอุปสรรค, ผลกระทบ, ภาษีรายได้, ประชาชนผู้เสียภาษี, ทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ABSTRACT

This research aims to

The objectives of this research were 1) to study the condition of tax collection of land and buildings, 2) to study on problems and obstacles and the impact of tax collection operations on property, land and buildings, and 3) to study the development guidelines for the collection of land and buildings property taxation according to the Land and Buildings Tax Act B.E. 2562 of the local government organization in the area of Nong Ruea District, Khon Kaen Province. It is a qualitative research which using an in-depth semi-structured interview. The population consisted of 20 people selected by a specific method according to the situation and analyze descriptive data.

The results shown;

1.The condition of collecting property tax on land and buildings found that the local government organization has arranged a meeting Training officers, community leaders and people in order to create new knowledge of the Land and Building Tax Act B.E. 2562. There is a public relations operation and the community news broadcasting tower which offering books directly to the homeowner, and there is a tax collection for a period of time specified by law

2. Problems and obstacles to the operation of property tax collection, land and buildings were about the state that announced quickly the act of the Land and Buildings Tax Act B.E. 2562, the local government officials and people who were practiced had not been kept up, people still did not understand the tax system of the local government. There is

insufficient staffing rate which was not balanced with the work load. The local database which received the number of land and details of the owner of the land do not match.

3. Impacts on the implementation of income tax collection of people, property taxpayers, land and things shown 1) the impact on the state that was the promulgation of the Land and Building Tax Act B.E. 2562 too quickly. The local authorities were unable to keep up. The people still did not understand the details of tax payment thoroughly. The local had a database of property accounts that did not match what people actually own, 2) the impact on people found that people lacked knowledge and did not understand the law of the new tax system therefore this caused of lacking cooperation and participation in taxation.

4. Guidelines for developing land and building tax collection operations found that 1) the state should set up a budget in terms of public relations, and public relations media in order to create knowledge of understanding of the tax system of the households, 2) the state should encourage people or community leaders to play a role and participate in public relations, 3) the state should increase the rate of staff which based on the position sufficiency, 4) the government should arrange the online tax system, tax payment and net banking system, and 5) the state should promote the standards for motivating the compensation to taxpayers as prescribed or provide tax deduction, etc.

Keywords: Problems, Obstacles, Impact, Income Tax, Tax Payer, Property, Land and Buildings

บทนำ

ประเทศไทย ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ประกาศออกมาในระยะเวลายาวนาน โดยให้หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นผู้รับผิดชอบจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อนำมาใช้เป็นงบประมาณต้นทุนในการพัฒนาท้องถิ่นนโยบายการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาโครงสร้างภาษีของประเทศไทย เนื่องจากภาษีที่ดินทรัพย์สินเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ ทั้งในระดับประเทศและระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อรัฐได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 โดยได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 และพระราชบัญญัติกำหนดราคากลางที่ดินสำหรับการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2529 มาให้เป็นไปตามสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน ระบบภาษีทรัพย์สินย่อมต้องมีผลกระทบทางเศรษฐกิจในครัวเรือนโดยรวมทางภาระภาษีของประชาชนผู้ถือครองที่ดิน ที่จะต้องเสียภาษีให้กับรัฐโดยตรง ประกอบกับลักษณะของการจัดเก็บภาษีมีฐานการจัดเก็บที่กว้างขึ้น ตลอดจนสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 เพื่อให้เกิดความทันสมัย ตามสถานการณ์ในปัจจุบัน (พระราชบัญญัติ

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และ พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508) (ลันดา อุตมะโกคิน : ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง, จุลนิตติ ก.ย.- ต.ค. 53 หน้า 64 – 71)

พระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ใหม่ รัฐได้ประกาศใช้ เพื่อจัดเก็บภาษีโรงเรือน และที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่จากประชาชนผู้เป็นเจ้าของผู้ครอบครองที่ดินและผู้ประกอบการธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างสามารถลดการถือครองที่ดิน เพื่อการเก็งกำไรในตลาด อสังหาริมทรัพย์ อีกด้วยภาษีที่อยู่อาศัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นระบบการจัดเก็บภาษีประเภทใหม่ ที่จะนำมาใช้จัดเก็บ ภาษีแทนภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)เป็นผู้จัดเก็บอยู่ใน ปัจจุบัน โดยการจัดเก็บภาษีผู้ครอบครองเป็นรายปี แบ่งออกเป็น ภาษีทรัพย์สินที่ดินสิ่งปลูกสร้าง และภาษี อสังหาริมทรัพย์ ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1.) ภาษีที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 2.) ภาษีที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย 3.) ภาษีที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่กรณีของการปล่อยทิ้งร้าง เช่น ใช้เพื่อพาณิชย์กรรม เกษตรกรรมและ อยู่อาศัย อุตสาหกรรม โรงแรม อาหารท์เม้นท์ ร้านค้า บ้านเช่า และ 4.) ภาษีที่ดินที่รกร้างว่างเปล่า ถือเป็น ที่ดินที่ไม่ได้ใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อนำรายได้ไปใช้ในการพัฒนา ท้องถิ่น โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน หรือรายได้ของรัฐบาล การประเมินค่ารายปีขึ้นกับดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการกำหนดค่าเช่าที่ สมควรให้เขาได้ในปีหนึ่ง พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ใหม่ นี้ ได้เริ่มใช้จัดเก็บภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างระบบใหม่ ตั้งแต่เดือน สิงหาคม ปี 2563 เป็นต้นไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ 1) ลดความเหลื่อมล้ำผู้มีทรัพย์สินมูลค่าสูง ให้มีภาระต้องเสียภาษีมากกว่าผู้มีทรัพย์สินมูลค่าต่ำ ซึ่งจะทำให้เกิด ความเป็นธรรมและช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 2) เพิ่มประสิทธิภาพ กระตุ้นให้เจ้าของที่ดินใช้ประโยชน์ ในที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลดปัญหาการกักตุนที่ดินเพื่อเก็งกำไร 3) เพิ่มรายได้ให้ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้มีรายได้เพียงพอ ที่จะนำไปใช้ในการลงทุนและจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพต่อประชาชนใน พื้นที่มากขึ้นและ 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม กระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่มีการตรวจสอบการดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ามีการเก็บภาษีอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (ปกรณ์ อุ่นศิริรัฐสกุล “อัตราภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง” กรรมการผู้จัดการ บริษัท ลอว์ แอนด์ เอควิตี้ จำกัด สืบค้นจาก pakorn@lawandequity.co)

อำเภอหนองเรือ แบ่งพื้นที่เขตการปกครองออกเป็น 26 อำเภอ 10 ตำบล 149 หมู่บ้าน จำนวน ประชากร 93,574 คน มีพื้นที่ 673.80 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นประชากร 138.88 คน/ตารางกิโลเมตร ระยะห่างจากตัวจังหวัด 46 กิโลเมตร เป็นอำเภอที่กำลังพัฒนาความเจริญเติบโตในทุกด้าน และในปีงบประมาณ ที่ผ่านมา สามารถเรียกเก็บภาษีได้ครบถ้วนตามเป้าหมาย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่ไป จัดทำบริการสาธารณะ จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่จากประชาชน ในพื้นที่ความรับผิดชอบ อย่างมีอิสระ ตามนโยบายท้องถิ่นของตนเองได้ จำนวน 13 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลหนองเรือ ครอบคลุม พื้นที่บางส่วนของตำบลหนองเรือ 2) เทศบาลตำบลดอนโมง ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านกงและตำบล จระเข้ 3) เทศบาลตำบลหนองแก ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลกุดกว้างและตำบลโนนสะอาด 4) เทศบาลตำบลโนนทอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนทองทั้งตำบล 5) เทศบาลตำบลกุดกว้าง ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลกุดกว้าง (นอกเขตเทศบาลตำบลหนองแก) 6) เทศบาลตำบลยางคำ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยางคำทั้งตำบล 7) เทศบาลตำบลโนนสะอาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนสะอาด (นอกเขตเทศบาลตำบลหนองแก) 8) เทศบาล

ตำบลบ้านฝ้อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านฝ้อ ทั้งตำบล 9) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเรือ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองเรือ (นอกเขตเทศบาลตำบลหนองเรือ) 10) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเม็ง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านเม็งทั้งตำบล 11) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านกง (นอกเขตเทศบาลตำบลดอนโมง) 12) องค์การบริหารส่วนตำบล จระเข้ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลจระเข้ (นอกเขตเทศบาลตำบลดอนโมง) และ 13) องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทัน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนทันทั้งตำบล มีพื้นที่เขตการปกครองและแนวเขตการพัฒนาความเจริญเติบโต บ้านเมือง ไปตามแนวถนนมะลิวัลย์ ทิศตะวันออก – ทิศตะวันตก มีประชากรที่เป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทั้ง 4 ประเภท ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 คือ 1) ที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม 2) ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย 3) ที่ดินอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กรณีของการปล่อยทิ้งร้าง และ 4) ที่ดิน รกร้าง ที่ดินไม่ได้ใช้ให้เป็นประโยชน์ (ข้อมูล : ที่ทำการปกครอง อำเภอหนองเรือ วันที่ 19 กันยายน 2563)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย ปัญหาอุปสรรคและผลกระทบต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ในพื้นที่อำเภอหนองเรือ เนื่องจากเป็นอำเภอที่ได้รับการแบ่งชั้นการปกครองเป็นระดับพิเศษชั้น 2 ของการจัดระดับชั้นปกครองของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นอำเภอระดับกลาง แบ่งพื้นที่เขตการปกครองออกเป็น 26 อำเภอ 10 ตำบล 149 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 93,574 คน มีพื้นที่ 673.80 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นประชากร 138.88 คน/ตารางกิโลเมตร ระยะห่างจากตัวจังหวัด 46 กิโลเมตร กำลังพัฒนาความเจริญเติบโตในทุกด้าน เพื่อยกระดับเข้าสู่การปกครองระดับพิเศษชั้น 1 ในจังหวัดขอนแก่น และจากการศึกษาเบื้องต้น พบว่า ในปีงบประมาณที่ผ่านมาสามารถเรียกเก็บภาษีได้ครบถ้วนตามเป้าหมาย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จากประชาชนผู้เสียภาษีตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและผลกระทบต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จากประชาชนผู้เสียภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจาก ประชาชนผู้เสียภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จากประชาชนผู้เสียภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บ

ข้อมูลด้วยแบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก (Semi-Structured or in Depth Interview) จากประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นข้าราชการเจ้าพนักงานของรัฐผู้ดำเนินการจัดเก็บภาษี และประชาชนผู้เป็นเจ้าของผู้ครอบครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างผู้เสียภาษีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น 20 คน คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้วิธีเจาะจงตามสถานการณ์ (ชาย โปธิสिता ,2550) จัดเก็บข้อมูลโดยจัดทำหนังสือ ถึง นายกเทศมนตรี/ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยและผู้ช่วยเหลือนักวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไปดำเนินการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน เข้าเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และ ทุติยภูมิ (Secondary Data) ในพื้นที่และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมาย มา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผล และสุดท้ายบรรยายสรุปผลการวิจัยเพื่อตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีและจากประชาชน จำนวน 20 คน จำแนกออกเป็น เพศชาย จำนวน 3 คน เพศหญิง จำนวน 17 คน มีอายุระหว่าง 26 -35 ปี จำนวน 2 คน อายุระหว่าง 36-50 ปี จำนวน 15 คน และ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน มีระดับการศึกษา ปวช. จำนวน 1 คน อนุปริญญา 3 คน ปริญญาตรี จำนวน 11 คน และปริญญาโท จำนวน 5 คน มีอาชีพเป็นผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 คน เป็นข้าราชการ เจ้าพนักงานของรัฐผู้จัดเก็บภาษี จำนวน 3 คน รับราชการ จำนวน 5 คน มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 5 คน และเป็นเจ้าของผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง 4 ประเภท ได้แก่ที่ดินที่อยู่อาศัย จำนวน 20 คน ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม จำนวน 6 คน ที่ดินใช้ประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่รกร้างว่างเปล่า ปล่อยทิ้งร้าง จำนวน 2 คน ที่ดินที่รกร้างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ จำนวน 1 คน

2. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากประชาชน ในพื้นที่อำเภอหนองเรือ จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมาย 5 ปัจจัย พบว่า

2.1. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบภาษีของเจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษี จากการสัมภาษณ์ นางสาวสาธิต อุทัยเลี้ยง (นามสมมุติ) อายุ 37 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาตรีตำแหน่งหน้าที่รับราชการเป็นผู้บริหารและพนักงานของรัฐผู้จัดเก็บภาษี พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานการจัดเก็บภาษีในกิจกรรมที่สำคัญๆ ได้ตามกำหนดเวลาที่ระเบียบกฎหมายกำหนด ได้จัดเก็บภาษีรายได้เข้ารัฐได้ทันตามกำหนด โดยได้รับความสำเร็จจากความร่วมมือจากประชาชนผู้เสียภาษีอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจระดับหนึ่ง

2.2. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ จากการสัมภาษณ์ นางสาวสุภาวดี ศรีปัญญา (นามสมมุติ) อายุ 47 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาโท ตำแหน่งหน้าที่ รับราชการส่วนท้องถิ่น ในฐานะเป็นเจ้าของผู้ครอบครองที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและที่ดินเพื่อทำการเกษตรกรรม พบว่า การจัดเก็บภาษีไม่ประสบผลสำเร็จ

เท่าที่ควร การเก็บภาษีรายได้มีจำนวนน้อยลง ทำให้รัฐขาดรายได้ไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี และพบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานหลายอย่าง เช่น จำนวนบุคลากรเจ้าหน้าที่มีน้อยกว่าปริมาณงาน มีข้อมูลทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นปัจจุบัน การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงประชาชนไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษีประเภทต่าง ๆ 4 ประเภท

2.3.ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์ นางสาวสังข์ศณา เพ็งสูงเนิน (นามสมมุติ) อายุ 50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีตำแหน่งหน้าที่ รับราชการเป็นผู้บริหารและพนักงานของรัฐผู้จัดเก็บภาษี และเป็นเจ้าของผู้ประกอบการที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ สร้างความตระหนัก จัดส่งหนังสือถึงเจ้าของบ้านเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยตรง มีเอกสารการประชาสัมพันธ์เป็นแผ่นพับ แผ่น ป้าย รวมถึงมีระบบ การประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวชุมชน

2.4.ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและนโยบายการจัดเก็บภาษี จากการสัมภาษณ์ นางสาวปฐมมาตี คำวงษ์ทรงศักดิ์ (นามสมมุติ) อายุ 44 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพธุรกิจส่วนตัว พบว่า กฎหมายการเสียภาษีใหม่ มีปัญหาเรื่องมีรายละเอียดและขั้นตอนในการเสียภาษีในทางปฏิบัติมีมาก สร้างภาระให้กับเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ทำงานซ้ำซ้อนปฏิบัติงานได้ไม่ทันตามกำหนดเวลา ประชาชนผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เข้าใจในระบบ ระเบียบ กฎหมาย และการเสียภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ใหม่ ที่จัดแบ่งประเภทของที่ดินที่จะต้องเสียภาษี 4 ประเภท มีรายละเอียดอัตราการเสียภาษีมาก ประชาชนไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษี

2.5.ปัจจัยด้านสภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีรายได้ จากการสัมภาษณ์ นายสุพจน์ ราชสว่าง(นามสมมุติ) อายุ 44 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพ ค้าขาย เป็นผู้ครอบครองที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและที่ดินอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กรณีของการปล่อยทิ้งร้าง พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ประเมินราคาที่ดินได้ใช้ฐานข้อมูลจากพนักงานที่ดินเป็นฐานข้อมูลไปสำรวจทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เปรียบเทียบกับทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชนจริงในปัจจุบันที่จะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ ปรากฏว่าไม่ตรงกันตามความเป็นจริง เมื่อประเมินราคาภาษีแล้วค่อนข้างสูง ทำให้ประชาชนผู้ครอบครองที่ดินเสียภาษีมากกว่าปีที่ผ่านมา

3.ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีรายได้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น 5 ปัจจัย จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมาย พบว่า

3.1.ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย กฎ ระเบียบภาษีของเจ้าหน้าที่และของผู้เสีย ภาษี มีปัญหาและอุปสรรค พบว่า เป็นกฎหมาย ที่รัฐได้บัญญัติขึ้นมาใหม่ ประชาชนยังขาด ความรู้ ความเข้าใจในทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีของภาครัฐ ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ใหม่ 4 ประเภท จึงเป็นปัญหาต่อการเก็บภาษีไม่ได้ตามเป้าหมาย ประชาชนบางกลุ่มไม่ให้ข้อมูล ทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามความเป็นจริง กลัวการเสียผลประโยชน์ ประชาชนบางคนบางกลุ่มขาดความสนใจ ไม่ให้ความสนใจ หลีกเลียงภาษี

3.2.ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ พบว่า ระบบการเสียภาษีใหม่ที่จัดแบ่งออกเป็น

4 ประเภท แต่ละประเภทมีอัตราการเสียภาษี ที่มีส่วนลด มีส่วนเพิ่มภาษี แตกต่างกันไป ประชาชนไม่เข้าใจ ไม่ให้ข้อมูลตามที่ครอบครองที่ดิน 4 ประเภทที่เป็นจริง จึงทำให้การสำรวจประเมินภาษี ของเจ้าหน้าที่ผลิตผลาต รัฐ และประชาชนเสียประโยชน์

3.3.ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ มีเนื้อหารายละเอียด

อัตราการเสียภาษีที่จัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภทนั้น มีรายละเอียดมาก ประชาชนอ่าน แล้วเกิดความสับสน และมีอีกปัญหา คือข้อมูลที่ติดของประชาชน กับฐานข้อมูลที่ติดจากสำนักงานที่ดินไม่ ตรงกันกับของประชาชน ไม่เป็นปัจจุบัน

3.4.ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและนโยบายการจัดเก็บภาษี พบว่า เรื่องหน่วยงานส่วน

ท้องถิ่นผู้จัดเก็บภาษี มีปัญหาเรื่องได้รับฐานข้อมูลที่ติดจากสำนักงานที่ดินของประชาชนไม่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลแปลงที่ดินกับรายละเอียดของผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินไม่ตรงกัน บางแปลงไม่เป็นทั้งโฉนดและไม่เป็นทั้ง นส.3 ก. การสำรวจประเมินภาษีภาคสนามจึงผิดพลาด การเสียภาษีของประชาชนจึงผิดพลาดตามไปด้วย

3.5.ปัจจัยด้านสภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีรายได้ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ

งานจัดเก็บภาษีของรัฐ พบว่า มีปัญหาอุปสรรค ท้องถิ่นมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีรายได้ไม่เพียงพอ กับภาระหน้าที่ไม่สมดุลกันกับปริมาณงานในหน้าที่ อาทิเช่น งานประจำในหน่วยงาน งานการสำรวจภาคสนาม การประเมินภาษี จัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.3.)การประกาศบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ การคำนวณภาษี ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินงานแต่ละประเภทพอสมควร การประกาศใช้กฎหมายใหม่จัดเก็บภาษีสรวดเร็วเกินไป (ภายในเดือนสิงหาคม 2563)หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ข้าราชการเจ้าหน้าที่และประชาชนที่เกี่ยวข้องตั้งตัวไม่ทัน

4.ผลการศึกษาผลกระทบต่อการทำงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากประชาชน ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 ด้าน จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมาย พบว่า

4.1.มีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม เรื่อง การประกาศใช้ ตาม

พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 เรียกเก็บภาษีจากประชาชนรวดเร็วเกินไป จึงทำให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นผู้จัดเก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี ตั้งตัวไม่ทัน การจัดทำประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และเข้าใจได้อย่างทั่วถึงในระยะเวลาอันสั้น กระชั้นชิด จึงทำให้มีปัญหาต่อกระบวนการมาเสียภาษีของประชาชน การใช้ฐานข้อมูลบัญชีทรัพย์สินจากกรมที่ดิน ที่ไม่ตรงตามที่ประชาชนครอบครองในปัจจุบันมาประเมินภาษีรายได้ ทำให้รัฐและประชาชนเสียประโยชน์

4.2.มีผลกระทบต่อประชาชนผู้เสียภาษี โดยภาพรวม เรื่องประชาชนผู้ครอบครองทรัพย์สิน

ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางราย เสียภาษีรายได้ประจำปีมากกว่าปีที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในครัวเรือน ประชาชนขาดความรู้ ไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษีใหม่ ไม่ทราบขั้นตอนการเสียภาษีและการยื่นแบบชำระภาษี ระบบใหม่ ไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษี การยื่นแบบชำระภาษี อัตราการเสียภาษีในระบบใหม่ 4 ประเภท กลายเป็นการมีอคติ ไม่ให้ความร่วมมือขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

5. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานจัดเก็บภาษีรายได้
ทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 ปัจจัย จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมาย มีแนวทางพัฒนา ดังต่อไปนี้ 1.) ควรจัดตั้งงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ สรุปลิขิตรายละเอียดการเสียภาษี 4 ประเภท ตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 เพื่อสร้าง ความรู้ สร้างความเข้าใจให้กับประชาชนทุกครัวเรือน มีเอกสารการประชาสัมพันธ์เป็นแผ่นพับ แผ่นป้าย รวมถึงมีระบบ Online , Website และ Facebook ทางหอกระจายข่าวชุมชน ให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารอย่างทั่วถึง 2.) ควรส่งเสริมให้ประชาชนหรือผู้นำชุมชน เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วม ในการประชาสัมพันธ์ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ใน พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 แก่ประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 3.) ภาครัฐ ควรเพิ่มอัตราค่าจ้างที่ตามตำแหน่งหน้าที่ให้เพียงพอ 4.) ควรจัดให้มีการยื่นแบบเสียภาษีระบบออนไลน์ ผ่านระบบ Net Bank ระบบ Online เชื่อมโยงกับประชาชนผู้เสียภาษี ให้ได้เข้าถึงเพื่อสร้างความสะดวกในการเสียภาษีให้แก่ประชาชน 5.) รัฐควร ส่งเสริมให้มีมาตรการ สสร้างแรงจูงใจ ให้สิ่งตอบแทนแก่ประชาชนที่มาเสียภาษีตามกำหนด มาเสียภาษีครบถ้วน หรือจัดให้มีส่วนลดหย่อนภาษีให้แล้วแต่กรณี หรือมีรางวัลให้ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิจัย สภาพการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จากประชาชนผู้เสียภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จากรายละเอียดการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมาย 5 ปัจจัย พบว่า

1.1. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย กฎ ระเบียบภาษีของเจ้าหน้าที่และของผู้เสียภาษี พบว่าการประกาศใช้ พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562.ใหม่ รวดเร็วเกินไป ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดให้มีการประชุม การอบรมเจ้าหน้าที่ และประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบกฎหมาย ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562.ใหม่ อย่างเร่งด่วน มีการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีในกิจกรรมที่สำคัญๆ 4 ประเภท ได้ตามกำหนดเวลาที่ระเบียบกฎหมายกำหนด ได้จัดเก็บภาษีรายได้เข้ารัฐได้ทันตามกำหนด โดยได้รับความร่วมมือจากประชาชนผู้เสียภาษีอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ จีรวัดน์ เจริญสุข. (2557) “ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ ด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่ และของผู้เสียภาษีเกิดจาก ประชาชน ผู้ประกอบการผู้เสียภาษีขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ขาดความเอาใจใส่จากผู้บริหารอย่างจริงจังใน การสร้างความรู้ความเข้าใจใน กฎ ระเบียบ แก่ผู้เสียภาษี

1.2. ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ พบว่า มีการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนด ผลการจัดเก็บภาษีรายได้เข้ารัฐลดน้อยลง ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทำให้รัฐขาดรายได้ เพื่อ นำไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี มีฐานข้อมูลทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูก สร้างที่ไม่ตรงตามที่ประชาชนครอบครองที่ดินจริงในปัจจุบัน การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ประชาชนไม่เข้าใจใน

ระบบการเสียภาษีประเภทต่าง ๆ 4 ประเภท จึงทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานการวิจัยของ อาภา จำลองศักดิ์ (2554). “ปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน,” พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานการจัดเก็บรายได้ ด้านคนพบว่า มีจำนวนบุคลากรที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงาน ที่ต้องรับผิดชอบอีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ โดยมีสาเหตุส่วนใหญ่ มาจากการโยกย้ายบุคลากรและเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน ทำให้หน่วยงานต้องจัดหาบุคลากรฉุกเฉินชั่วคราวมาปฏิบัติงานแทน

1.3.ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ สร้างความตระหนัก จัดส่งหนังสือถึงเจ้าของบ้านเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยตรง มีเอกสารการประชาสัมพันธ์เป็นแผ่นพับ แผ่น ป้าย รวมถึงมีระบบ การประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวชุมชน ภาครัฐ ได้จัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ และประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง (เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี) ผู้นำชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ เรื่องการจัดเก็บภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ กัญยวรรณธ์ กำเนิดสินธุ์ (2561) ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการประชาสัมพันธ์เกิดจาก ป้ายประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ และยังไม่ชัดเจนบางส่วน สื่อที่ใช้เผยแพร่ไม่ดึงดูดความสนใจ

1.4.ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและนโยบายการจัดเก็บภาษี พบว่า กฎหมายการเสียภาษีใหม่ตาม พ.ร.บ.ภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562.ใหม่ ที่จัดแบ่งประเภทของที่ดินที่จะต้องเสียภาษี 4 ประเภท มีรายละเอียดและขั้นตอนในการเสียภาษีในทางปฏิบัติมีมาก สร้างภาระให้กับเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ทำงานซ้ำซ้อนปฏิบัติงานได้ไม่ทันตามกำหนดเวลา ประชาชนผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เข้าใจในระบบ ระเบียบ กฎหมาย และการเสียภาษี มี รายละเอียดอัตราการเสียภาษีมาก ประชาชนไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ เขาวินทร์ กองผา (2560) : ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการบริหารจัดการและ นโยบายการจัดเก็บภาษี มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการขาดทักษะแลประสบการณ์ในการทำงาน ขาดการ วางแผนและความเข้าใจในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ “การจัดเก็บดำเนินการได้ แต่มีผลกระทบต่อประชาชนที่ไม่เข้าใจ

1.5.ปัจจัยด้านสภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีรายได้ พบว่า มี จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานกับปริมาณงานไม่ สมดุลกัน ได้รับฐานข้อมูลจากสำนักงานที่ดิน เป็นฐานข้อมูลไปสำรวจทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เมื่อเปรียบเทียบกับทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชนไม่ตรงกันตามความเป็นจริง เมื่อประเมินราคา ค่าภาษีแล้วค่อนข้างสูง ทำให้ประชาชนผู้ครอบครองที่ดินเสียภาษีมากกว่าปีที่ผ่าน มา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ อาภา จำลองศักดิ์,(2554)“ปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานการจัดเก็บรายได้ ด้านคน พบว่าปัญหาและอุปสรรค ด้านสภาพการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานเกิดจากจำนวนบุคลากรที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบ ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่

2. ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น โดยมีรายละเอียด 5 ปัจจัย พบว่า

2.1.ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย กฎ ระเบียบภาษีของเจ้าหน้าที่และของผู้เสียภาษี มีปัญหาและอุปสรรค พบปัญหาอุปสรรค เป็นกฎหมายที่รัฐได้บัญญัติขึ้นมาใหม่ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีของภาครัฐ ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ใหม่ 4 ประเภท จึงเป็นปัญหาต่อการเก็บภาษีไม่ได้ตามเป้าหมาย ประชาชนบางกลุ่มไม่ให้ข้อมูลทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามความเป็นจริง กลัวการเสียผลประโยชน์ ประชาชนบางคนบางกลุ่มขาดความสนใจ ไม่ให้ความสนใจ หลีกเลียงภาษี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ จีรวัฒน์ เจริญสุข (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2557 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ ด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบภาษี บำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่ และของผู้เสียภาษี เกิดจากประชาชน ผู้ประกอบการผู้เสียภาษีขาด ความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎระเบียบ แก่ประชาชนผู้เสียภาษี

2.2.ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ พบปัญหาอุปสรรค ระบบการเสียภาษีใหม่ที่จัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภท แต่ละประเภทมีอัตราการเสียภาษี ที่มีส่วนลด มีส่วนเพิ่มภาษี แตกต่างกัน ประชาชนไม่เข้าใจ จึงไม่ให้ข้อมูลตามที่ครอบครองที่ดิน 4 ประเภทที่เป็นจริง จึงทำให้การสำรวจประเมินภาษีของเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลผิดพลาด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ เชาวินทร์ กองผา (2560) : ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านสภาพการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนจำกัด จำนวนของบุคลากรกับปริมาณงาน บุคลากรมีน้อยกว่าปริมาณงาน “เจ้าหน้าที่มีข้อจำกัด ”

2.3.ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ พบปัญหาอุปสรรค มีปัญหาคือ ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ ไม่แพร่หลายทั่วถึงประชาชนในชุมชน มีเนื้อหารายละเอียดอัตราการเสียภาษีที่จัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภท แต่ละประเภทมีอัตราการเสียภาษีแตกต่างกัน ประชาชนไม่เข้าใจ ประชาชนอ่านแล้วเกิดความสับสน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ กันยารวรรณ์ กำเนิดสินธุ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหา และอุปสรรคด้านการประชาสัมพันธ์เกิดจาก ป้ายประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ และยังไม่ บางส่วน สื่อที่ใช้เผยแพร่ไม่ดึงดูดความสนใจ

2.4.ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและนโยบายการจัดเก็บภาษี พบปัญหาอุปสรรค เรื่องข้อมูลที่ดินของประชาชนกับฐานข้อมูลที่ดินจากสำนักงานที่ดินไม่ตรงกัน ไม่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลแปลงที่ดินกับรายละเอียดของผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินไม่ตรงกัน บางแปลงไม่เป็นทั้งโฉนดและไม่เป็นทั้ง นส.3 ก. ทำให้การสำรวจประเมินภาษีภาคสนามผิดพลาด การเสียภาษีของประชาชนจึงผิดพลาดตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ เชาวินทร์ กองผา (2560) : ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บรายได้ขององค์การ

บริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารจัดการและนโยบายการจัดเก็บภาษี มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการขาดทักษะ และประสบการณ์ในการทำงาน ขาดการวางแผนและความเข้าใจในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ

2.5.ปัจจัยด้านสภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีรายได้ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ

กับงานจัดเก็บภาษีของรัฐ พบว่า ท้องถิ่นมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีมีไม่เพียงพอกับปริมาณงานตามภาระหน้าที่ การประกาศใช้เก็บภาษีตามกฎหมายใหม่รวดเร็วเกินไป (ภายในเดือนสิงหาคม 2563) หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ข้าราชการเจ้าหน้าที่และประชาชนที่เกี่ยวข้องตั้งตัวไม่ทัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ เชาวินทร์ กองผา (2560) : ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนจำกัด

3. ผลการศึกษาผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีรายได้จากประชาชนผู้เสียภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในเขตพื้นที่อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น มีผลกระทบต่อการทำงานจัดเก็บภาษี 2 ประการ คือ 1.มีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.มีผลกระทบต่อประชาชนผู้เสียภาษี พบว่า

3.1. ผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมพบว่า การประกาศใช้ ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 รวดเร็วเกินไป จึงทำให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นผู้จัดเก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี ตั้งตัวไม่ทัน และ ยุ่งยากต่อการจัดทำการประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทราบและเข้าใจได้อย่างทั่วถึงในระยะเวลาอันสั้น กระชั้นชิด จึงทำให้มีปัญหาต่อกระบวนการมาเสียภาษีของประชาชน ฐานข้อมูลบัญชีทรัพย์สินจากกรมที่ดินไม่ตรงตามที่ประชาชนครอบครองในปัจจุบัน จึงทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถนำบัญชีทรัพย์สินดังกล่าว ไปประเมินภาษีรายได้ ทำให้รัฐและประชาชนเสียประโยชน์

3.2. ผลกระทบต่อประชาชนผู้เป็นเจ้าของครอบครองทรัพย์สินที่ดิน ในภาพรวม พบว่า ประชาชนผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางราย เสียภาษีรายได้ประจำปีมากกว่าปีที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในครัวเรือน ประชาชนขาดความรู้ ไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษีใหม่ ไม่ทราบขั้นตอนการเสียภาษีและการยื่นแบบชำระภาษี ระบบใหม่ ไม่เข้าใจในระบบการเสียภาษี การยื่นแบบชำระภาษี อัตราการเสียภาษีในระบบใหม่ 4 ประเภท กลายเป็นการมือคุด ไม่ให้ความร่วมมือขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1.1. หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ควรจัดทำการศึกษาประชาสัมพันธ์ในเรื่องการจัดเก็บภาษียุทธศาสตร์ใหม่ใหม่ที่เข้มแข็ง โดยใช้ระบบสื่อสารมวลชนระดับประเทศ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจหลักให้กับหน่วยงานส่วนราชการ และภาคเอกชน เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า มีปัจจัยทางการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐไม่เข้มแข็ง ไม่ทั่วถึง ประชาชนขาดความรู้ และไม่เข้าใจเรื่อง โครงสร้างการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างระบบใหม่ เท่าที่ควร เกิดปัญหาผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีในระดับท้องถิ่นของเจ้าพนักงานของรัฐกับประชาชนผู้เสียภาษี

1.2 รัฐ ควรจัดตั้งงบประมาณส่งเสริมให้ ทุกหน่วยงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เรื่อง พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ให้ประชาชนทั่วไปทั้งประเทศ ได้ รับรู้ข่าวสาร มีความรู้ความเข้าใจ ในระบบการเสียภาษีใหม่ อย่างทั่วถึง

1.3 การจัดเก็บภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 นี้ เป็นการประกาศใช้ รวดเร็วเกินไป การเตรียมการ เตรียมตัวของประชาชนผู้เป็นเจ้าของผู้ครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตั้งตัวไม่ทัน จึงเกิดปัญหาและเกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมี ผลกระทบต่อประชาชนในทางปฏิบัติและในทางเศรษฐกิจในครัวเรือน

1.4 ในระยะนี้หรือในปีต่อไป รัฐควรมีการผ่อนปรนการจัดเก็บภาษีให้กับประชาชนไปก่อน เนื่องจากประเทศมีปัญหาโรค COVID 19 ระบาดทั่วโลก ประชาชนทุกทุกคน ทุกอาชีพในประเทศไทยและ ต่างประเทศ มีความเดือดร้อน ขาดรายได้ เพิ่มรายจ่าย มีผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ทุก ครัวเรือน บางครัวเรือนอาจขาดทุน ไม่มีเงินเพียงพอที่จะมาเสียภาษีให้กับรัฐได้

2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

2.1. ควรจัดตั้งงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ เพื่อสร้าง ความรู้ สร้างความเข้าใจให้กับประชาชนทุกครัวเรือน มีเอกสารการประชาสัมพันธ์เป็นแผ่นพับ แผ่น ป้าย รวมถึงมีระบบ Online , Wepsite และ Fackbook ทางหอกระจายข่าวชุมชน ให้ประชาชนได้รับทราบ ข่าวสารอย่างทั่วถึง

2.2. ควรส่งเสริมให้ประชาชน หรือผู้นำชุมชน เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วม ในการ ประชาสัมพันธ์ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ใน พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 แก่ประชาชนผู้ ที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่

2.3. ควรจัดทำระบบสื่อสาร หรือ ช่องทางการประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการ เสียภาษี พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 เช่น จัดทำฉบับการ์ตูนเรื่องเล่าต่อ จัดทำเป็นแผ่นพับที่ เข้าใจได้ง่าย หรือจัดทำไลน์กลุ่มชุมชนหมู่บ้าน หรือ Facebook เป็นต้น

2.4. ภาครัฐ ควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตามตำแหน่งหน้าที่ให้เพียงพอ

2.5. ควร มีการประสานงานให้หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายจัดเก็บภาษี เช่น สำนักงานที่ดิน,งานทะเบียนราษฎร์ และกรมธนารักษ์,ปรับปรุงจัดทำข้อมูลทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน นำส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการในทาง ปฏิบัติจัดเก็บภาษี ประจำปี

2.6. รัฐ ควรจัดให้มีการยื่นแบบเสียภาษีระบบออนไลน์ และการเสียภาษีหรือการชำระภาษี ผ่านระบบ Net Bank ระบบ Online เชื่อมโยงกับประชาชนผู้เสียภาษี ให้ได้เข้าถึงและสร้างความสะดวกในการ เสียภาษีให้แก่ประชาชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีมีความรู้สึกที่ดีและเต็มใจที่จะไปเสียภาษีให้แก่รัฐ

2.7. รัฐ ควรส่งเสริมให้มีมาตรการ สร้างแรงจูงใจ ให้สิ่งตอบแทนแก่ประชาชน ผู้เสียภาษี ตามกำหนด ผู้เสียภาษีครบถ้วน โดยจัดให้มีส่วนลดหย่อนภาษีในกรณีต่าง ๆ หรือให้รางวัล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กันยารวรรณ กำเนิดสินธุ์.(2561) “ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ศึกษากรณี เทศบาลตำบล แหยมฟ้าผ่า อำเภอยะรังสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ,” สืบค้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2561, จาก <http://human.bsru.ac.th/>
- จิรวัดน์ เจริญสุข. (2557)“ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงเกลือ อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557
- ชาย โปธิสิตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- เขาวินทร์ กองผา, (2560) “ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวางอำเภอนันทบุรี” ,วิทยานิพนธ์ (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,2560
- ที่ทำการปกครองอำเภอหนองเรือ อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ถนนมะลิวัลย์ หมายเลขโทรศัพท์ 0-4329-4112,0-4329-4101 หมายเลขโทรสาร 0-4329-4112 (ข้อมูลวันที่ 19 กันยายน 2563)
- ปกรณ์ อุณหิรัฐสกุล, บทความวิชาการ “อัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง”กรรมการผู้จัดการ บริษัท ลอว์ แอนด์ เอควิตี้ จำกัด สืบค้นจาก pakorn@lawandequity.co
- ลันตา อุตมะโกคิน. (2553). ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง : ก้าวต่อไปของการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารจตุรนิติ, (กันยายน-ตุลาคม), 64-71.
- อาภา จำลองศักดิ์ , (2554). “ปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน,” (ปัญหาพิเศษ) ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554.